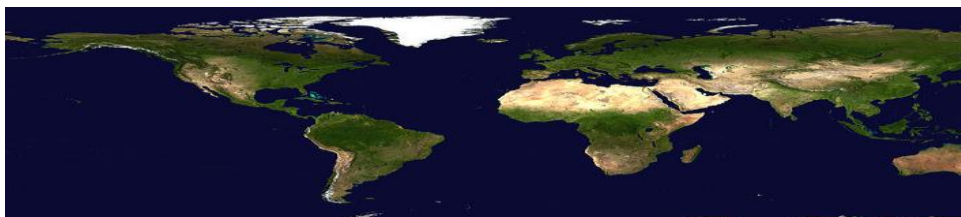

Εισαγωγή στο Συγκριτικό Δίκαιο

Μάθημα 3^ο :Συγκριτική μέθοδος

Αν. Καθηγήτρια: Χριστίνα Δεληγιάννη-Δημητράκου
Νομική Σχολή

Foto: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Land_shallow_topo_2048.jpg

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Συγκριτική μέθοδος

Συγκριτική μέθοδος (Σ.Μ.)

Ι. Γενικές παρατηρήσεις

1. Η έννοια της συγκριτικής μεθόδου

- Σύγκριση και νομική σύγκριση
- Μακροσύγκριση και Μικροσύγκριση

2. Η ενότητα της συγκριτικής μεθόδου και η πολλαπλότητα των εργαλείων της

- Η Σ.Μ. δεν εξαρτάται από το σκοπό της έρευνας
- Η Σ.Μ. δεν μεταβάλλεται ανάλογα με το δικαιοκλάδο στον οποίο εφαρμόζεται
- Η διαφορετικότητα στις συγκριτικές νομικές έρευνας βρίσκεται στα εργαλεία και τις τεχνικές που χρησιμοποιούν

Συγκριτική μέθοδος (Σ.Μ.)

II. Τι θα συγκριθεί; ή το πρόβλημα της συγκρισιμότητας

Η συγκρισιμότητα εξαρτάται από το σκοπό της συγκριτικής νομικής έρευνας

Γαλλικός νόμος για την πτώχευση είναι συγκρίσιμος με αγγλικό νόμο περί διαζυγίου;

Συγκριτική μέθοδος (Σ.Μ.)

- A. Συγκρισιμότητα δικαίων που ανήκουν στο ίδιο οικονομικό σύστημα και στον ίδιο πολιτισμό
1. Η αναζήτηση του 'tertium comparationis' απαιτεί μια προκαταρκτική συγκριτική έρευνα τα αποτελέσματα της οποίας δεν είναι δεσμευτικά
  2. Μέθοδοι με τις οποίες προσδιορίζεται η συγκρισιμότητα : θεσμική, δομική, λειτουργική

Συγκριτική μέθοδος (Σ.Μ.)

III. Πώς να συγκρίνει κανείς;

1. Γενικές παρατηρήσεις

2. -Η ανάγκη πληροφόρησης

- Άμεσες επαφές με ξένους συναδέλφους-
Ερωτηματολόγια

- Καλή γνώση της ξένης γλώσσας

- Η ανάγκη αποστασιοποίησης του νομικού από τα πολιτισμικά δεδομένα του δικού του δικαιοϋσυστήματος

Συγκριτική μέθοδος (Σ.Μ.)

III Πώς να συγκρίνει κανείς: κανόνες και αρχές

- Οι ξένοι κανόνες και θεσμοί θα πρέπει να εξετάζονται έτσι όπως εξετάζονται από τους νομικούς της έννομης τάξης στην οποία ανήκουν
- Η προσφυγή σε πρωτότυπες πηγές είναι απαραίτητη
- Το πρόβλημα της ξένης γλώσσας και η χρήση των λεξικών

Συγκριτική μέθοδος (Σ.Μ.)

III Πώς να συγκρίνει κανείς: κανόνες και αρχές

- Πρέπει να σέβεται η ιεραρχία των πηγών που ισχύει στην αλλοδαπή έννομη τάξη
- Πρέπει να τηρούνται οι κανόνες ερμηνείας που ισχύουν στην ξένη έννομη τάξη
- Οι ξένοι νομικοί κανόνες και θεσμοί θα πρέπει να μελετώνται στο ευρύτερο νομικό, κοινωνικοοικονομικό και πολιτισμικό τους πλαίσιο

Συγκριτική μέθοδος (Σ.Μ.)

IV Η εξήγηση των ομοιοτήτων και των διαφορών

- ✓ Η ανακάλυψη των ομοιοτήτων και των διαφορών που υπάρχουν στα υπό σύγκριση δίκαια απαιτεί την εξήγηση των παραγόντων που τις προκαλούν, επηρεάζοντας τη δομή, το περιεχόμενο και την εξέλιξη του δικαίου. Οι σημαντικότεροι παράγοντες διαφοροποίησης του δικαίου είναι: η ιστορία, η οικονομία, το πολιτικό σύστημα και ο ρόλος του νομοθέτη, η θρησκεία κ.α

Συγκριτική μέθοδος (Σ.Μ.)

1. Ο ρόλος της ιστορίας

Ιστορία είναι το σύνολο των γεγονότων που συνθέτουν το παρελθόν ενός λαού ο οποίος διέπεται από ένα συγκεκριμένο δικαιικό σύστημα

Συγκριτική μέθοδος (Σ.Μ.)

- Γενική ιστορία

Το σύνολο των ιστορικών γεγονότων που επηρεάζουν την εξέλιξη του δικαίου γενικώς : Ξένη κατάκτηση, Αποικιοκρατία

- Ιστορία του δικαίου

Θεσμοί του δικαίου δεν μπορούν να κατανοηθούν αν δεν γνωρίζει κανείς την ιστορική τους εξέλιξη. Βλ. λ.χ. ο θεσμός του Trust κ.α.

Συγκριτική μέθοδος (Σ.Μ.)

- Οικονομία: είναι η διαδικασία παραγωγής, οι οικονομικοί παράγοντες και η τεχνολογική οργάνωση της παραγωγής: προβιομηχανική-βιομηχανική και μετα-βιομηχανική οικονομία
  - Οικονομικό σύστημα: είναι οι νομικοί κανόνες που διέπουν τις οικονομικές σχέσεις
- Τα δικαιικά συστήματα συνιστούν την υπερδομή και οικονομικό σύστημα την υποδομή (κλασική μαρξιστική αντίληψη)
- σχετική αυτονομία κράτους οικονομίας και πολιτικής (θεωρίες Athusser/ N. Πουλαντζά)

Συγκριτική μέθοδος (Σ.Μ.)

2 Οικονομία και οικονομικό σύστημα

Χώρες με διαφορετικό οικονομικό σύστημα έχουν συνήθως και διαφορετικό δίκαιο

- Έμμεση επίδραση της οικονομίας στο οικογενειακό και ποινικό δίκαιο
- Οικονομία της αγοράς και δημοκρατικό πολίτευμα :
- Η αποτελεσματικότητα της οικονομίας της αγοράς
- Ανυπαρξία άμεσου κρατικού ελέγχου στην ιδιωτική σφαίρα
- Οικονομία της αγοράς και κράτος δικαίου

Συγκριτική μέθοδος (Σ.Μ.)

---

3. Φυσικές συνθήκες

-φυλή και δίκαιο

-δίκαιο και γεωγραφία

common law marriages

Συγκριτική μέθοδος (Σ.Μ.)

4.Θρησκεία

- Άμεση επίδραση της θρησκείας στο δίκαιο : η περίπτωση του μουσουλμανικού δικαίου
- Έμμεση επίδραση της θρησκείας: δίκαια του δυτικού κόσμου

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Ιωάννης Γιαννακέλος
Θεσσαλονίκη, Μάιος 2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

